

SUĐENJE ZA SREBRENICU POČELO – ALI BEZ GLAVNIH OSUMNJIČENIH

Author: [IWPR](#)

Najveće suđenje u istoriji Tribunala počelo je bez Karadžića i Mladića.

Ove sedmice sudnica br. 3 činila se premalenom za sve učesnike najvećeg suđenja koje će se održati pred ovim tribunalom za ratne zločine.

Relativno mala sudnica bila je krcata – sedmorica okrivljenih, svaki sa svojim advokatom i njihovim pomoćnicima, impresivan tim tužilaca, te sudije i izvjestan broj ljudi iz Sekretarijata Tribunala

Sudi se sedmorici visokih vojnih i policijskih zvaničnika bosanskih Srba, za koje se smatra da spadaju među najodgovornije za masakr u Srebrenici, u kojem su 1995. srpske snage, nakon zauzimanja Srebrenice 11. jula, izvršile masovnu egzekuciju više od 8,000 muslimanskih muškaraca i dječaka.

Petorica okrivljenih – Ljubiša Beara, Vujadin Popović, Ljubomir Borovčanin, Vinko Pandurević i Drago Nikolić – terete se za genocid i ratne zločine, dok su preostala dvojica – Radivoj Miletić i Milan Gvero – optužena za zločine protiv čovječnosti zbog sprječavanja dotoka pomoći i snabdijevanja Srebrenice.

Svi su se izjasnili kao nevini po svim tačkama optužnice.

Ovo dugoočekivano suđenje mnogi posmatrači opisuju i kao jedno od najvažnijih koja će se uopšte održati pred ovim sudom, a neki ga čak porede se čuvenim suđenjem njemačkim optuženicima za ratne zločine u Nirnbergu 1946.

Međutim, mnogi izražavaju i zabrinutost da ovaj sudski proces – koliko god bio važan – neće imati stvarni značaj ukoliko se na njemu ne pojave dvojica optuženika za koje se vjeruje da su bili kreatori srebreničkog pokolja – politički i vojni lideri bosanskih Srba, Radovan Karadžić i Ratko Mladić.

U svojoj uvodnoj riječi koja je označila početak suđenja 21. avgusta, glavna tužiteljica Haškog tribunala, Karla del Ponte (Carla Del Ponte) – koja se sve do posljednjeg trenutka nadala da će barem Mladić biti uhapšen prije početka suđenja – otvoreno je izrazila svoju srdžbu i nezadovoljstvo činjenicom da Srbija nije izručila pomenutu dvojicu okrivljenih.

„Apsolutno je skandalozno to što oni nisu uhvaćeni. Srbija je u stanju da ih uhapsi, ali to ne želi!“, rekla je Del Ponteova.

Istog dana kada je ona pred sudom iznijela navedene optužbe, srpska vlada odbacila ih je kao neistinite, tvrdeći da Srbija „trenutno čini sve što je u njenoj moći“ da bi uhvatila Mladića.

Mladić je u bjekstvu već 11 godina, uprkos neprestanim uvjeravanjima vlade Srbije – na čijoj se teritoriji, kako se pretpostavlja, on skriva – da je njegovo hapšenje samo pitanje vremena.

U sudnici je ove sedmice nedostajao i Mladićev pomoćnik za obavještajni rad i bezbjednost optužen za genocid, Zdravko Tolimir, koji je takođe u bjekstvu otkako je u februaru 2005. potvrđena optužnica protiv njega.

„Ne dajte se zavarati: Mladić, Tolimir i Karadžić će biti uhapšeni i to je naše obećanje međunarodnoj zajednici i svim žrtvama i preživjelima“, rekla je prošle sedmice Del Ponteova sudijama.

U svojoj uvodnoj riječi koja je uslijedila nakon toga, tužilac Piter Mekloski (Peter McCloskey) rekao je da će se tužilašvo u ovom postupku usredsrijediti na povezivanje događaja na terenu – za koje već postoji obilje dokaza iznijetih na drugim suđenjima koja se tiču Srebrenice – i samih optuženika.

Branioци su pak – odlučivši da se sudijama obrate na početku postupka, a ne neposredno pred dokazni postupak odbrane – najavili da će dokazati kako njihovi klijenti nisu imali stvarnu kontrolu nad onim što se dešavalo na terenu, te da nisu mogli ništa učiniti kako bi spriječili masakr.

Tako je Džon Ostojić (John Ostojich) – u svojstvu branioca bivšeg načelnika za bezbjednost Vojske Republike Srpske (VRS), Ljubiše Beare – ustvrdio kako je njegov klijent u julu 1995. u Srebrenici bio „podjednako nemoćan koliko i jedinice holandskog bataljona UN-a“.

„On je bio tamo, vidio je da se nešto dešava, ali nije mogao učiniti ništa da to spriječi“, rekao je Ostojić.

Kao što se i inače događa sa važnim suđenjima koja se odvijaju pred Tribunalom, i ovaj proces je u središtu pažnje bio samo prvih nekoliko dana. Kako je slučaj odmicao, tako je i medijska pažnja sve više jenjavala.

Izveštač beogradske televizijske stanice B92, Miloš Milić, koji redovno prati suđenja za ratne zločine, tvrdi da činjenica da se Mladić i Tolimir ne nalaze na optuženičkoj klupi zajedno sa ostalima predstavlja veliki problem i to je jedan od razloga zbog kojeg ljudi ne posvećuju više pažnje ovom suđenju.

Kada je riječ o izgledima da će Mladić biti uhapšen prije kraja ovog procesa, on tvrdi da u to ne bi polagao previše nade, mada je „sve moguće“.

Uprkos raširenoj zabrinutosti da ovo suđenje bez Karadžića i Mladića nikada neće ispuniti svoju glavnu svrhu – a to je da se sudi svima onima koji su planirali i izveli masakr – neki posmatrači iz Bosne smatraju da će ono svakako poslati veoma važnu poruku: da će glavni počinioci ovog zločina biti kažnjeni.

No, bosanskih Srba se ta poruka izgleda ne dotiče. Sadik Pazarac – predstavnik Helsinškog odbora za zaštitu ljudskih prava u Bijeljini – tvrdi da su oni do sada pokazali minimalno interesovanja za ovo suđenje.

„Samo suđenje ovdje nije privuklo previše pažnje“, rekao je on. „Ne mislim da će ovaj proces išta promijeniti u odnosu bosanskih Srba prema zločinima počinjenim u Srebrenici. Ali volio bih da sam u krivu.“

No, za žrtve i one koji su preživjeli masakr, suđenje ima veliki značaj. Nura Begović iz udruženja Žene

Srebrenice tvrdi da je ono „izuzetno važno“, uprkos činjenici da se najvažniji osumnjičnici, Karadžić i Mladić, ne nalaze zajedno sa ostalima na optuženičkoj klupi.

„Ovo suđenje mi mnogo znači – ovi ljudi su omogućili pokolj u Srebrenici i treba da odgovaraju za svoje zločine.“

Merdijana Sadović je voditeljica programa za Haški tribunal IWPR-a.

Location: Serbia
Bosnia and
Herzegovina

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/su%C4%91enje-za-srebrenicu-po%C4%8Delo-%E2%80%93-ali-bez-glavnih-osumnji%C4%8Denih>